

อาเซียนกับอนาคตไทย:

เศรษฐกิจ

พรายพล คุ้มทรัพย์

คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อดีต

- อาเซียนอายุ 44 ย่าง 45
- เกิดจากสงครามเวียดนาม
- วัตถุประสงค์
 - เพื่อร่วมมือทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่นๆ
 - กลุ่มประเทศที่อยู่กันได้อย่างสงบสุข

อดีต

- “เศรษฐกิจ” เป็นด้านที่ร่วมมือกันมากที่สุด
- การค้ากัน:
 - เคยตกลง “ต่างคนต่างลดภาษีนำเข้า”
 - จัดตั้งเขตการค้าเสรี (AFTA) ในปี 1992
 - ในปัจจุบัน ASEAN6 ได้ลดภาษีขาเข้าให้กันจนเหลือ 0% เกือบทุกสินค้าแล้ว

อดีต-ปัจจุบัน

- การค้ากัน:
 - การค้าในอาเซียนเพิ่มขึ้นเป็น 25% ของการค้ารวม
- การลงทุนระหว่างกันก็เพิ่มเร็วกว่าการลงทุนในประเทศนอกกลุ่ม
- จึงเป็น “การรวมกลุ่ม” ที่ประสบผลสำเร็จ (แม้จะช้าและน้อยกว่าในยุโรปตะวันตก)

อดีต-ปัจจุบัน

- เท่าที่ผ่านมา ไทยได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอาเซียน:
 - การค้า เป็นตลาดส่งออกและแหล่งนำเข้าสำคัญมากขึ้น (ผลจาก AFTA)
 - ปัจจุบันกว่า 20% ของมูลค่าส่งออก และ 18% ของมูลค่านำเข้า

ตลาดสินค้าส่งออกของไทย

	2529-31	2532-34	2535-37	2538-40	2541-43	2544-46
ญี่ปุ่น	15.17%	17.50%	17.19%	16.09%	14.23%	14.68%
สหรัฐฯ	19.09%	21.84%	21.61%	18.57%	21.72%	18.91%
สหภาพยุโรป	21.39%	20.52%	16.79%	15.75%	16.72%	15.24%
อาเซียน	12.95%	11.60%	15.55%	18.85%	17.83%	19.98%
ต.ออกกลาง	8.82%	5.50%	4.27%	3.88%	3.37%	3.55%
จีน	3.12%	1.60%	1.61%	3.11%	3.55%	5.64%
ฮ่องกง	4.25%	4.44%	5.10%	5.67%	5.08%	5.29%
อื่นๆ	15.20%	17.01%	17.88%	18.06%	17.50%	16.71%
รวม	100%	100%	100%	100%	100%	100%

ตลาดสินค้าส่งออกของไทย

	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ญี่ปุ่น	14.19%	13.98%	13.58%	12.64%	11.79%	11.31%	10.32%	10.45%
สหรัฐอเมริกา	16.99%	16.07%	15.33%	15.00%	12.63%	11.41%	10.93%	10.34%
สหภาพยุโรป (27)	15.27%	14.96%	13.59%	13.88%	14.11%	13.16%	11.91%	11.17%
อาเซียน	20.60%	22.01%	21.99%	20.84%	21.30%	22.55%	21.30%	22.73%
ตะวันออก								
กลาง	3.60%	3.83%	4.04%	4.41%	4.86%	5.35%	5.75%	4.94%
จีน	7.10%	7.38%	8.28%	9.03%	9.64%	9.10%	10.56%	10.99%
เกาหลีใต้	1.98%	1.92%	2.04%	2.06%	1.94%	2.07%	1.85%	1.85%
ไต้หวัน	3.22%	2.70%	2.45%	2.59%	2.17%	1.52%	1.48%	1.65%
อื่น ๆ	17.05%	17.16%	18.71%	19.54%	21.57%	23.54%	25.91%	25.88%
รวมสินค้าออก	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

แหล่งสินค้านำเข้าของไทย

	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
ญี่ปุ่น	24.08%	23.71%	22.02%	19.94%	20.28%	18.72%	18.70%	20.74%
สหรัฐอเมริกา	9.44%	7.66%	7.35%	7.43%	6.78%	6.38%	6.27%	5.86%
สหภาพยุโรป (27)	10.34%	10.01%	9.15%	8.75%	8.54%	8.00%	9.03%	7.62%
อาเซียน	16.63%	16.85%	18.29%	18.32%	17.91%	16.81%	18.50%	16.63%
ตะวันออก								
กลาง	9.95%	11.50%	12.93%	14.10%	13.16%	15.65%	12.36%	11.37%
จีน	8.00%	8.67%	9.44%	10.55%	11.59%	11.24%	12.74%	13.28%
เกาหลีใต้	3.84%	3.80%	3.29%	3.98%	3.78%	3.83%	4.06%	4.43%
ไต้หวัน	4.26%	4.21%	3.81%	3.97%	4.10%	3.47%	3.59%	3.74%
อื่นๆ	13.45%	13.60%	13.72%	12.96%	13.84%	15.90%	14.76%	16.33%
รวมสินค้าเข้า	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

อดีต-ปัจจุบัน

- เท่าที่ผ่านมา ไทยได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอาเซียน:
 - การลงทุน ในช่วง 6 ปีหลัง ไทยออกไปลงทุนในอาเซียนมากขึ้น เฉลี่ยประมาณ 1/2 ของการลงทุนของไทยในต่างประเทศ (ไปพม่า และสิงคโปร์มากที่สุด)

เงินลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ จำแนกตามประเทศ

(หน่วย : ล้านดอลลาร์ ทรอ.)

	2548	2549	2550	2551	2552	2553	ทุกปี
อาเซียน	9	-582	-758	-2,906	-1,380	-4,118	-9,736
บรูไน	0	0	0	0	0	0	0
กัมพูชา	12	-33	-25	-39	52	-2	-36
อินโดนีเซีย	106	-11	39	-120	-65	-62	-112
ลาว	67	-20	-39	-192	-181	-32	-398
มาเลเซีย	-4	-50	-151	-293	-321	-235	-1,053
เมียนมาร์	-112	-83	-424	-1,574	-1,324	-1,425	-4,943
ฟิลิปปินส์	-11	6	-20	-4	-3	-27	-58
สิงคโปร์	13	-339	-99	-500	526	-2,206	-2,605
เวียดนาม	-62	-54	-39	-184	-64	-130	-532
ประเทศนอกอาเซียน	-512	-390	-2,260	-1,192	-2,772	-1,402	-8,528
รวม	-503	-973	-3,017	-4,098	-4,153	-5,520	-18,264

อดีต-ปัจจุบัน

- เท่าที่ผ่านมา ไทยได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอาเซียน:
 - แต่การลงทุนจากอาเซียนอื่นมาไทยยังไม่มาก (10% ของการลงทุนจากต่างชาติทั้งหมดในไทย)
 - พลังงาน ไทยต้องนำเข้าก๊าซธรรมชาติจากพม่า และไฟฟ้าจากลาวมากขึ้น

อดีต-ปัจจุบัน

- **เท่าที่ผ่านมา ไทยได้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากอาเซียน:**
 - **การท่องเที่ยว มาเลเซียเป็นชาติที่มาเที่ยวไทย (ใต้) มากที่สุด**
 - **แรงงาน คนงานพม่าเข้ามาทำงานในไทยไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน**

อนาคต

- การขยายความร่วมมือเป็นประชาคมอาเซียน (AEC) เริ่มในปี 2015:
 - เปิดเสรีการค้าบริการ 12 สาขา เช่น ขนส่ง สุขภาพ
ท่องเที่ยว การเงิน
 - ส่งเสริมการลงทุนภายในอาเซียน เช่น เพิ่ม % การถือ
หุ้นโดยคนอาเซียน

อนาคต

- การขยายความร่วมมือเป็นประชาคมอาเซียน (AEC):
 - การเคลื่อนย้ายของแรงงานที่มีทักษะ (วิชาชีพ) โดยปรับมาตรฐานให้สอดคล้องกัน
 - ส่งเสริมความร่วมมือในเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

อนาคต

- การขยายความร่วมมือเป็นประชาคมอาเซียน (AEC):
 - อื่นๆ เช่น นโยบายการแข่งขัน การคุ้มครองผู้บริโภค การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบภาษี ทรัพย์สินทางปัญญา SME etc.

อนาคต

- ไทยพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน (AEC)

หรือไม่:

— ไทยสามารถแข่งขันในสาขาบริการที่จะเปิดเสรี ?

— นักลงทุนไทยจะสามารถแสวงหาประโยชน์จากเปิดเสรีด้านการลงทุน ?

— นักวิชาชีพไทยพร้อม? นักบัญชี สถาปนิก วิศวกร แพทย์ พยาบาล

อนาคต

- ไทยพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน (AEC) หรือไม่:
 - ผู้ประกอบการไทยเข้มแข็ง หูตาไว ไปลงทุนในประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น (SME ?)
 - นักวิชาชีพไทยความรู้ ทักษะ ฐูได้ แต่ภาษาอังกฤษเป็นจุดอ่อน

อนาคต

- ไทยพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน (AEC)

หรือไม่:

- เกษตรกรไทยส่วนใหญ่แข่งขันได้ ยกเว้น ปาล์ม น้ำมัน
- แรงงานไทยแพงขึ้น และต้องเพิ่มทักษะ
- ระบบการศึกษาไทยน่าเป็นห่วง ผลการปฏิรูปการศึกษา?
- ความรู้เกี่ยวกับเพื่อนบ้านยังน้อยเกินไป

อนาคต

- ไทยพร้อมสำหรับประชาคมอาเซียน (AEC) หรือไม่?
 - กฎระเบียบกล้าสม้ย?
 - ภาครัฐ จุดอ่อนสำคัญ ปัญหาคอร์ปชั่น
 - การเมือง ประองคอง? คุณภาพนักการเมือง?